

Fordel ved ansattes erverv av aksjer til underpris

Ved en emisjon ervervet en ansatt B-aksjer i det selskapet han var ansatt i, gjennom sitt heleide aksjeselskap. I forbindelse med en kontroll av selskapet verdsatte imidlertid Skattekontoret aksjene til en høyere verdi enn det skattyter la til grunn ved sin beregning av skattepliktig fordel. Skattyter påklaget vedtaket og fikk medhold hos Skatteklagenemnda.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas
Revisorforeningen

Skatteklagenemnda¹ la til grunn at det ikke forelå noen skattepliktig fordel for den ansatte på ervervstidspunktet. Egenskapene B-aksjen hadde og avtaleverket knyttet til den ansattes tegning og eventuelt salg av aksjen, innebar at aksjen for den ansatte ikke hadde noen annen verdi enn det aksjen ble tegnet for.

B-aksjene

Selskapet hadde A- og B-aksjer. Skattyter ervervet B-aksjer ved en emisjon i selskapet gjennom sitt heleide aksjeselskap.

B-aksjene har følgende kjennetegn:

- Aksjene er ervervet ved en rettet emisjon
- Aksjene er ervervet til en andel av bokført verdi
- Om den ansatte slutter, må B-aksjene selges til A-aksjonærene eller til selskapet til en pris lik andel av bokført egenkapital pr. aksje siste avsluttede regnskapsår
- B-aksjene gir likeverdig rett til utbytte som A-aksjene

- X antall B-aksjer gir én stemme, mens én A-aksje gir én stemme
- B-aksjene må følge A-aksjenes stemmegivning ved kapitalendringer og selskapsovertakelse
- Kun A-aksjonærer og/eller ansatte kan eie B-aksjer
- B-aksjene kan ikke pantsettes
- Eierne av B-aksjer har medsalgsplikt ved bona fide-tilbud fra utenforstående tredjemann om salg av samtlige aksjer i selskapet. Prisen og andre vilkår skal da være lik for samtlige av aksjeeierne i selskapet.

Selskapets verdsettelse

Selskapet verdsatte B-aksjene etter en utbytttemodell hvor forventet utbytte ble neddiskontert til nåverdien på ervervstidspunktet. Videre ble forventet kontantstrøm som ikke deles ut som årlige utbytter, men som tillegges egenkapitalen hvert år, neddiskontert. Beregnet verdi ble på grunn av utbytte satt høyere enn andel av bokført egenkapital som var avtalt salgsverdi.

Det fremgår videre at aksjonærene i tillegg har kompensert selskapet for arbeidsgiveravgift.

Skattekontorets vedtak

Bakgrunnen for saken mot skattyter var at skattekontoret kontrollerte sel-

skapet og verdsettelsen av B-aksjen. Skattekontoret benyttet samme utbytttemodell som selskapet, men kom frem til en høyere verdi på B-aksjene. Konsekvensen for selskapet var økt grunnlag for beregning av arbeidsgiveravgift.

Ved skattekontorets vedtak ble skattyters ligning² endret basert på samme verdsettelse av B-aksjen. Skattyter påklaget endringsvedtaket.

Skatteklagenemndas vedtak

I sekretariatets forslag til vedtak³ tas skattyters klage til følge. Sekretariatets konklusjon er at omsetningsverdien/salgsværdien av B-aksjer på tidspunktet for ervervet var lik tegningskursen skattyter betalte. Den skattepliktige mottok derfor ikke noen skattepliktig fordel på ervervstidspunktet.

Skatteklagenemnda stemte for sekretariatets forslag⁴

Resultatet innebar at det for skattyter ikke forelå noen skattepliktig fordel på

² Skatteklagenemndas vedtak er anonymisert både når det gjelder beløp, datoer og årstall mv. Det fremgår at skattekontorets vedtak på selskapet er datert 4.1.2016.

³ Det var i saken også reist spørsmål om det forelå endringsadgang. Sekretariatet viser kort til at spørsmålet bortfaller i og med at det ikke forelå noen skattepliktig fordel.

⁴ Skatteklagenemnda var delt i sitt vedtak. Tre medlemmer stemte for sekretariatets forslag, et stemte for en verdsettelse slik selskapet og skattyter hadde gjort i sine oppgaver og et stemte for en verdsettelse basert på en nåverdivurdering slik Skattekontoret hadde gjort.

erervstidspunktet. Det innebar også at det beløpet selskapet selv hadde innberettet på skattyter etter en utbyttemodell, heller ikke kunne beskattes.

Nærmere om sekretariatets begrunnelse

Rådighetsbegrensninger

Sekretariatet la til grunn at det var uomtvistet at B-aksjene hadde en salgsverdi som oversteg tegningskursen på ervervstidspunktet, forutsatt at aksjene kunne omsettes fritt i markedet.

En teoretisk omsetningsverdi/salgsverdi i markedet, medførte imidlertid ikke at aksjene hadde en tilsvarende omsetningsverdi/salgsverdi for den skattepliktige. Det må tas hensyn til rådighetsbegrensninger ved vurderingen.

Vurderingen må skje på ervervstidspunktet

Videre la sekretariatet til grunn at ved fastsettelsen av fordel på ervervstidspunktet, må en utelukkende vurdere den eventuelle fordel som oppstår på ervervstidspunktet. Verdistingning og avkastning som senere oppnås i eiertiden er ikke en fordel på tidspunktet for erverv/tegning av aksjene.

Grunnlaget for å beskatte en ansatt for en fordel ved tegning av aksjer er at den ansatte betaler mindre for aksjen enn den verdien som mottas ved erverv av aksjen.

Ingen verdioverføring fra A-aksjene til B-aksjene

Sekretariatet viste videre til at før tegningen av B-aksjene, var selskapet i sin helhet eid av A-aksjonærene. A-aksjonærene eide da regnskapsmessig egenkapital og alle merverdier utover regnskapsmessig egenkapital.

For at det skal foreligge skatteplikt ved erverv og tegning av B-aksjene, måtte det ha blitt overført en verdi fra eksisterende A-aksjer til de nye B-aksjene. Siden B-aksjene er tegnet til regnskapsmessig egenkapital, overføres ikke regnskapsmessige verdier fra A-aksjene til B-aksjene. Når det derimot gjelder

merverdien i selskapet, er den i utgangspunktet redusert pr. A-aksje ved at en andel av merverdiene er overført til B-aksjene.

Med henvisning til individuelle forhold og avtaler knyttet til B-aksjene, er sekretariatets syn at merverdien likevel ikke er gått over til B-aksjene. Det vises blant annet til aksjonæravtalen som skattyter har signert hvor følgende forhold trekkes frem:

- B-aksjene er ikke fritt omsettelige for B-aksjonæren.
- Ved avslutning av arbeidsforholdet har B-aksjonæren plikt til å selge eller innløse aksjene til andel bokført egenkapital pr. 1.1. i det aktuelle året.
- Det er ikke en medsalgsrett ved A-aksjonærens samlede realisasjon av aksjer, men en medsalgsplikt.

Sekretariatets syn på medsalgsplikten

Sekretariatet viste til at den skattepliktige ville kunne få sin andel av merverdien i selskapet dersom det blir kjøpt opp og medsalgsplikt oppstår. Det forutsetter flere forhold:

- a) At noen vil kjøpe alle A-aksjene i selskapet
- b) Oppkjøper vil også kjøpe B-aksjene
- c) B-aksjene blir pålagt plikt til å selge sammen med A-aksjonærene

Ved drøftelsen vises det til at det fremstår som lite sannsynlig at en oppkjøper ville bruke likviditet på å kjøpe ut B-aksjene til full verdi. B-aksjene har begrenset stemmerett og vil bety lite for en kjøper av selskapet. Det vises videre til at B-aksjene eies av nøkkelansatte og det er lite trolig at en kjøper vil kjøpe ut disse, da de nøkkelansatte danner et viktig grunnlag for fremtidig drift.

Sekretariatets konklusjon vedrørende medsalgsplikten er at verdien av et mulig utkjøp av B-aksjene ikke skal vurderes som en verdi på aksjene på tegningstidspunktet.

Avslutningsvis viser sekretariatet til at den skattepliktige på tidspunkt for erverv av B-aksjene ikke fikk tilført noe av de verdiene som på dette tidspunktet var skapt i selskapet. Aksjene

har ingen verdi utover tegningskurs og det foreligger ingen skattepliktig fordel. At den skattepliktiges eierselskap/holdingselskap fikk delta i verdistingning på aksjen i eiertiden gjennom utbytteutdelinger og gevinst ved innløsning, utløser ikke noen fordelsbeskatning for den ansatte i ervervsåret.

Noen kommentarer

Skatteklagenemndas vedtak har støtte i teori og rettspraksis. Grunnlaget for å lønnsbeskatte den ansatte for fordel ved erverv av aksjer, er at det må foreligge en underpris på aksjen og underprisen må i tillegg være mottatt på ervervstidspunktet. Aksjens salgsverdi/omsetningsverdi er et utgangspunkt. Ved vurderingen av om underprisen er mottatt, må det tas hensyn til rådighetsbegrensninger, individuelle forhold og avtaleverket. Fremtidig verdistingning eller utbyttmuligheter etter at aksjene er ervervet, er ikke relevant for vurderingen.

Det litt upresise begrepet «naken inn, naken ut» er et utgangspunkt. I saken vedtaket gjelder, ble det tegnet B-aksjer til andel av regnskapsmessig egenkapital. Om den ansatte sluttet, måtte aksjene selges til andel regnskapsmessig egenkapital pr. siste regnskapsår.

Det er verdt å merke seg drøftelsen rundt den ansattes medsalgsplikt. Det fremgår at ved et oppkjøp fra utenforstående tredjemann av samtlige aksjer i selskapet, skal alle aksjeeierne få lik pris for sine aksjer. Sekretariatet slår først fast at det er liten mulighet for at selskapet vil bli kjøpt opp. Dersom det skulle skje et oppkjøp, legger sekretariatet til grunn at det er liten mulighet for at kjøperen ville kjøpe B-aksjene til samme pris som A-aksjene. Dette fordi B-aksjene har redusert betydning for styringen av selskapet samt at eierne var nøkkelansatte.

I situasjoner hvor oppkjøp er mer sannsynlig, bør avtalen av skattemessige årsaker derfor også begrenses til medsalgsplikt og ikke medsalgsrett.